

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel proponowanej decyzji

Zgodnie z art. 2 Traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej od dnia przystąpienia państwa członkowskie są związane postanowieniami Traktatów założycielskich i aktów przyjętych przez instytucje Wspólnot i Europejski Bank Centralny przed dniem przystąpienia. Dlatego też od dnia 1 maja 2004 r. Polska stosuje wraz z innymi państwami członkowskimi UE przepisy decyzji Rady 2000/597/WE, Euratom z dnia 29 września 2000 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich, dokonując należnych wpłat do budżetu UE.

Zakres finansowania działań UE jest określany w wieloletnich planach budżetowych, tzw. perspektywach finansowych. W związku z upływem terminu perspektywy finansowej 2000-2006, na szczycie Rady Europejskiej w dniach 15-16.12.2005 r. dokonano ustaleń dotyczących wysokości limitów budżetowych na lata 2007-2013, wyboru działań, które zostaną sfinansowane z budżetu UE, a także sposobu finansowania tego budżetu. Podjęte decyzje umożliwiają Polsce ubieganie się o znaczne środki finansowe i uzyskanie w średnim okresie pozycji jednego z głównych beneficjentów środków UE. Szacuje się, że Polska będzie mogła pozyskać z budżetu UE ponad 90 mld euro, w tym na politykę spójności ponad 60 mld euro. Są to środki znacząco przewyższające wysokość alokacji dla Polski na lata 2004-2006, a także prognozowany poziom polskich wpłat do budżetu UE w okresie 2007-2013.

W ramach realizacji ww. ustaleń Rady Europejskiej opracowano szereg nowych aktów prawnych UE, w tym przygotowano projekt nowej decyzji w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich. Projekt ten został przygotowany przez Komisję Europejską i przedłożony Radzie UE w dniu 8 marca 2006 r. (COM (2006) 99). Ponadto Komisja przedstawiła dokument roboczy dotyczący obliczania, finansowania, płatności oraz

ujmowania w budżecie korekty nierównowagi budżetowej na rzecz Wielkiej Brytanii (tzw. rabatu brytyjskiego) zgodnie z art. 4 i 5 decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich.

Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 16 kwietnia 2007 r. osiągnęła porozumienie polityczne w zakresie przyjęcia ww. decyzji. W dniu 7 czerwca 2007 r. Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii przyjęła projekt ww. decyzji. Decyzja została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej Nr L 163 z dnia 23 czerwca 2007 r.

Zgodnie z art. 269 Traktatu o UE i art. 173 Traktatu EURATOM nowa decyzja wymaga przyjęcia jej przez państwa członkowskie zgodnie z ich konstytucyjnymi wymogami oraz powiadomienia o tym Sekretariatu Rady.

Zgodnie z pkt 78 konkluzji Rady Europejskiej z grudnia 2005 r. proces ratyfikacyjny powinien być zakończony przez wszystkie państwa członkowskie w terminie umożliwiającym wejście w życie decyzji, nie później niż na początku 2009 r.

W związku z tym najpóźniej w roku 2009 wpłaty do budżetu UE wszystkich państw członkowskich zostaną dostosowane zgodnie z metodologią zastosowaną w decyzji 2007/436/WE (w latach 2007-2008 do wyliczenia wpłat państw członkowskich wykorzystywana jest metodologia zgodna z decyzją Rady 2000/597/WE).

2. Różnice między dotychczasowym i proponowanym stanem prawnym

Obecnie dochody budżetu UE uzyskiwane są przede wszystkim z następujących źródeł:

- 1) Tradycyjne zasoby własne (TOR), na które składają się opłaty celne, opłaty rolne (czyli cła na produkty rolne importowane z państw trzecich) oraz opłaty cukrowe. Od 2000 r. państwa członkowskie zachowują 25 % wpływów z ww. zasobów na pokrycie kosztów poboru.

- 2) Zasób własny VAT. Od 2000 r. maksymalna stawka nie może przekroczyć 0,5 % zharmonizowanej i ograniczonej podstawy podatku VAT.
- 3) Zasób własny od dochodu narodowego brutto (DNB). Środki pozyskiwane w ten sposób odpowiadają udziałowi DNB poszczególnych krajów w łącznym DNB wszystkich państw członkowskich UE. Zasób ten stanowi obecnie główne źródło dochodów budżetu UE.

Wpłaty Polski do budżetu UE w 2006 r. (PLN)

DNB	VAT	rabat brytyjski	TOR	Razem
6 396 789 350,82	1 615 122 114,99	764 390 779,90	1 060 571 142,84	9 836 873 388,55

Procentowy udział poszczególnych zasobów własnych w budżecie UE (wykonanie budżetu za 2006 r.)

TOR	VAT	DNB
14,90 %	17,08 %	68,02 %

Zmiany, jakie wprowadzono w porównaniu do uregulowań zawartych w poprzedniej decyzji w sprawie systemu zasobów własnych (decyzja Rady 2000/597/WE Euratom z dnia 29 września 2000 r. o systemie zasobów własnych Wspólnot Europejskich) mają dwojaki charakter:

- 1) stanowią realizację postanowień kompromisu Rady Europejskiej w sprawie nowej perspektywy finansowej 2007-2013.
- 2) odzwierciedlają zmiany i dostosowania przepisów o charakterze technicznym.

Limit zasobów własnych oraz pułap zobowiązań pozostały na ich dotychczasowym poziomie, tj. odpowiednio 1,24 % DNB UE oraz 1,31 % DNB UE.

Wśród zmian wynikających z konkluzji Rady Europejskiej z grudnia 2005 r. znajdują się następujące elementy:

- a) zmiana sposobu obliczania rabatu brytyjskiego, polegająca na jego obniżeniu w wyniku uwzględnienia Wielkiej Brytanii w finansowaniu kosztów wynikających z rozszerzenia UE. Metodologia obliczania rabatu pozostanie bez zmian, jednakże będzie on korygowany o wydatki alokowane w państwach członkowskich, które przystąpiły do UE po dniu 30.04.2004 r. – z wyjątkiem wydatków na dopłaty bezpośrednie, interwencje rynkowe oraz części wydatków na rozwój wsi finansowanych z Sekcji Gwarancja EFOGR¹⁾. Wprowadzenie tej zasady będzie następować stopniowo, tj. począwszy od budżetowania rabatu w roku 2009 (20 % należnej korekty), poprzez 2010 r. (70 %), by w roku 2011 uwzględnić już korektę w całości. Całkowita suma obniżenia rabatu brytyjskiego w wyniku powyższych działań nie będzie mogła przekroczyć 10,5 mld euro, przy czym w przypadku kolejnych rozszerzeń (następujących ew. po wejściu Bułgarii i Rumunii do UE) limit ten zostanie odpowiednio podwyższony. Wydatki przeznaczone na pomoc przedakcesyjną będą uwzględniane przy korekcie rabatu jedynie do roku 2013 włącznie,
- b) ustanowienie jednolitej stawki zasobu VAT w wysokości 0,30 %,
- c) przyznanie czterem państwom członkowskim obniżonych jednolitych stawek zasobu VAT (0,225 % dla Austrii, 0,15 % dla Niemiec oraz 0,10 % dla Holandii i Szwecji), jako rozwiązanie tymczasowe, obowiązujące w latach 2007-2013,
- d) przyznanie Holandii i Szwecji redukcji wpłat z tytułu zasobu własnego DNB – w wysokości odpowiednio: 605 mln euro oraz 150 mln euro rocznie; zaproponowane rozwiązania będą obowiązywać czasowo, tj. w latach 2007-2013,
- e) wprowadzenie zapisów dotyczących klauzuli rewizyjnej budżetu UE w latach 2008/2009, która będzie obejmować zarówno stronę

---

¹⁾ Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnych

wydatkową, jak i dochodową. Komisja Europejska zostaje zobowiązana do dokonania przeglądu systemu zasobów własnych,

- f) wprowadzenie zapisów dotyczących sposobu prac nad projektem przedmiotowej decyzji. Nowa decyzja wejdzie w życie po jednogłośnie zatwierdzeniu jej przez Radę UE i ratyfikowaniu przez wszystkie państwa członkowskie.

Pozostałe zmiany wynikają z konieczności dostosowania treści decyzji do przepisów, które zostały zmodyfikowane przed jej przyjęciem, tj.:

- a) zniesienie rozróżnienia między opłatami rolnymi i celnymi, zgodnie z postanowieniami Rundy Urugwajskiej GATT,
- b) ujednoczenie baz statystycznych używanych do kalkulacji zasobów własnych,
- c) wprowadzenie stałego wzoru określającego poziom płatności i zobowiązań w przypadku ewentualnych zmian w metodologii statystycznej ESA 95,
- d) usunięcie odniesień do rezerw – monetarnej, ds. nagłej pomocy, ds. gwarancji pożyczkowych dla krajów trzecich – w związku z zastosowaniem innych rozwiązań budżetowych dla realizacji ww. celów,
- e) uproszczenie sformułowań dotyczących zasad wdrażania decyzji w sprawie zasobów własnych – zgodnie z sugestią Trybunału Obrachunkowego.

Kluczowym elementem ww. decyzji jest propozycja dotycząca rabatu brytyjskiego – zostanie on utrzymany, jednak do jego obliczania nie będą zaliczane wydatki przeznaczone dla tych państw członkowskich, które wstąpiły do UE po 30 kwietnia 2004 r. (z wyjątkiem wydatków na dopłaty bezpośrednie, interwencje rynkowe oraz części wydatków na rozwój wsi finansowanych z Sekcji Gwarancja EFOGR). Decyzja umożliwi częściową redukcję rabatu brytyjskiego, począwszy od 2009 r., co powinno przyczynić się do przyszłego ujednoczenia i uproszczenia

systemu. Obniżenie rabatu brytyjskiego spowoduje obniżenie polskich wpłat do budżetu UE.

Jednocześnie wprowadzono szereg ulg dla wybranych państw – płatników netto, co dodatkowo obciąży polskie wpłaty do budżetu ogólnego UE. Rozwiązania te mają charakter tymczasowy i wynikają z konkluzji Rady Europejskiej, zgodnie z którymi żadne z państw członkowskich nie powinno odczuwać nadmiernych obciążeń budżetowych w relacji do ich względnego poziomu bogactwa. W związku ze znaczącym wzrostem transferów z budżetu UE do nowych państw członkowskich w perspektywie finansowej 2007-2013, przyznane Austrii, Holandii, Niemcom oraz Szwecji ulgi mają na celu pomniejszenie różnicy między wysokością wpłat tych państw i wysokością transferów otrzymywanych z budżetu wspólnotowego.

3. Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne

Wpłaty do budżetu UE dokonuje się w ramach części 84 budżetu państwa „Środki własne UE”. Decyzja wprowadza jedynie nieliczne zmiany skutkujące dla Polski wzrostem wpłat średniorocznie (w cenach z roku 2004) w wysokości ok. 35 mln euro.

Do kalkulacji ww. kwoty przyjęto następujące założenia. Szacuje się, że w wyniku opisanych wyżej rozwiązań przejściowych polska składka wzrośnie o ok. 3 % czyli o ok. 101 mln euro rocznie, o ile nie uwzględni się korzystnych dla Polski zmian w wysokości rabatu brytyjskiego wynikających z wyłączenia przy jego kalkulacji określonych wydatków dla nowych państw członkowskich UE. Wprowadzone zmiany w metodologii obliczania rabatu brytyjskiego powinny doprowadzić do obniżenia polskich wpłat o ok. 66 mln euro rocznie.

Szacunkowy wpływ zmian w systemie rabatów na wysokość polskich wpłat wprowadzanych nową decyzją o systemie zasobów własnych w okresie perspektywy finansowej 2007-2013 obrazuje poniższe zestawienie. Rzeczywista wysokość polskich wpłat będzie zależać jednak m.in. od poziomu wzrostu gospodarczego poszczególnych państw członkowskich,

wysokości przyjmowanych budżetów rocznych, a także zdolności absorpcyjnej nowych państw członkowskich UE oraz Wielkiej Brytanii.

mln euro

	Łącznie 2007-2013	Średniorocznie
wpłata Polski do budżetu UE wg decyzji z 2000 r.	24 893	3556
zmiana wpłaty Polski, wynikająca ze specjalnych uregulowań dla Austrii, Niemiec, Holandii i Szwecji	708	101
zmiana wpłaty Polski wynikająca ze zmiany w rabacie brytyjskim	-464*	-66
łącznie zmiana wpłaty Polski	244	35
wpłata Polski do budżetu UE wg decyzji z 2007 r.	25 137	3591

* redukcja rabatu brytyjskiego wpłynie na wysokość wpłat Polski od 2009 r.

Decyzja nie będzie miała skutków społecznych, gospodarczych i politycznych.

W zakresie skutków prawnych niezbędna będzie ratyfikacja ww. decyzji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 4 Konstytucji RP (ze względu na znaczne obciążenie państwa pod względem finansowym – wysokość polskich wpłat do budżetu UE wynosi ok. 12 mld zł rocznie).

Decyzja jest wspólnotowym aktem prawnym mającym skutek bezpośredni w systemie prawnym państw członkowskich UE. Wprowadzone przedmiotową decyzją zmiany znajdą swoje odzwierciedlenie w przepisach kolejnych ustaw budżetowych w zakresie wysokości środków zapewnianych w części budżetu państwa „Środki własne UE”.

4. Informacja o zakresie i wynikach przeprowadzonego postępowania uzgadniającego

Projekt decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich przygotowany został przez Komisję Europejską COM(2006) 099.

Projekt stanowiska Rządu został przygotowany przez Ministerstwo Finansów w związku z art. 6 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r.

o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 52, poz. 515, z późn. zm.).

Projekt stanowiska był omawiany na posiedzeniu Komitetu Europejskiego Rady Ministrów w dniu 28 marca 2006 r. Uwagi zostały zgłoszone przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (konieczność uzupełnienia stanowiska o szacunkowy koszt finansowania rabatu brytyjskiego w rozbiciu na poszczególne lata 2007-2013), po których uwzględnieniu projekt został przyjęty na posiedzeniu Komitetu Europejskiego Rady Ministrów w dniu 21 kwietnia 2006 r. i przekazany do Parlamentu RP.

Projekt wniosku ratyfikacyjnego wraz z uzasadnieniem był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych (został skierowany do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji). Uwagi zgłoszone podczas uzgodnień zostały uwzględnione w ostatecznej wersji wniosku i uzasadnienia.